

Saigon

Szüntelen lüktetés, örök mosoly, belső nyugalom

Feldíszített sugárúton ünnepelnek a saigoniak Holdujévkor

Saigon sosem csendesedik el. Motorosok ezrei rognak a csillogó felhőkarcolók árnyékában, sülnek a finom falatok a hagyományos piacokon, szól a zene a karaoke bárokból. Megállíthatatlanul, éjjel-nappal.

szöveg: **Bencsik Andrea** fotó: **D. Varga Tamás**

Meglepő csodálkozással, de leginkább egyfajta kéltelkedéssel és fenntartással fogadták ismerőseink, amikor bejelentettük, hogy Tamással hosszabb időre Vietnamba utazunk. Sok ismeretem nekem sem volt a dél-ázsiai országról; tudtam az amerikaiakkal vívott háborúról, és hogy a mai napig szocialista köztársaság, de nem tudtam, hogy az utcákon látható zászlóktól és jelképektől eltekintve semmi nem emlékeztet kommunista szigorra, és hogy milyen lendületesen fejlődik. Saigon 14 milliós lakosságával a legnagyobb városa. Érzékszerveinket szempillantás alatt komoly impulzusok ostromolják: szokatlan ízek, színek, illatok, hangok. Párás, meleg a levegő, a száraz évszakban folyamatos süt a nap, monszun idején pedig bármit tegyünk is ellene, ronggyá ázunk. Az utcákat motorosok ezrei árasztják el, cikáznak a forgalomban, dudálnak, látszólag teljes a közlekedési káosz. Mi kötött szabályokhoz, jelzőlámpákhoz szoktunk, eleinte csak tanácstalanul álldogáltunk, és el sem tudtuk képzelni, hogyan juthatnánk át a túloldalra. Aztán egyértelművé vált, hogy a látszólagos szabálynélküliségnek nagyon is megvan a maga rendje: aki motoron ül, az vigyáz saját magára és másokra. Hihetetlenül gyors reflexekkel reagálnak mindenre, akkor is kikerülnek az éppen átkelő gyalogost vagy a szembekanyarodó másik motorost, amikor már szinte látható az összecsattanás. S ami igazán feltűnő az ordibáláshoz, öklörázáshoz szokott budapestinek, hogy itt

egyáltalán nem látni ideges, tülekedő, mindenáron előzni, és a másikat leteperni akaró embereket a közlekedésben. Mint ahogy máshol sem: az itt élőket valami egészen különleges belső béke, nyugalom, megelégedettség hatja át, és ez sugárzik róluk. Örökös mosoly, vidámság, és kedvesség. Lelkes üdvözlésben, integetésekben van része az idelátogató idegennek. Idegen? Szó sincs róla. Mindenkit úgy köszöntenek, mintha rég nem látott családtag vagy legalábbis ismerős lenne. A gyerekeket kicsi koruktól így nevelik, arra biztatják, hogy mosolyogjanak és intessenek. Gyerekből pedig szerencsére van bőven. Vietnamban az átlagéletkor 35 év körül van, s jóllehet a kormány a kétgyermekes modellt támogatja, nem ritka a három, négy gyerek sem egy-egy családban. Összetartóak, szeretnek együtt lenni: mindenütt nagy társaságokat látunk. Közösen viszik a vállalkozásokat, minden generáció – újszülöttről a nagymamáig – jelen van a családi kifőzdékben, boltokban. A kis étkezdéktől az elegáns éttermekig minden telházal megy, minden asztalnál ülnek. Az asztal közepén álló mobiltűzhelyen főzik az ételt, maguk teszik bele a lábasa a hozzávalókat. Közben beszélgetnek, nevetgélnek, szemmel láthatóan élvezik az életet és a közös együttléteket. Nem ütközik meg senki, ha a gyerekek a székek között, az asztalok alatt tologatják a szirénázó és fényeffektusokat produkáló autóikat. Egyáltalán, itt senki nem ütközik meg semmilyen hangoskodáson, az életük legtermészetesebb velejárójának tekintik a különböző zajokat. Pedig az

Szerzőnk jókedvűen alkudozik egy utcai áruval

Utazás az időben és a kultúrák között

MAGYAROK SAIGONBAN

Parraghy Bea egy nyugat-európai borforgalmazó cég képviselőjeként érkezett Vietnamba két éve. Az itteni értékesítés beindításához mindössze egy laptop és egy mobiltelefon állt rendelkezésére. Ügyvédi irodákban és hivatalokban töltött fél év kemény harcai árán sikerült bejegyeztetnie a céget, és a 2010-es évet jelentős üzleti eredményekkel zárta. Mint mondja, mindent imád Vietnamban, de soha nem is gondolt arra, hogy itt keressen társat. Az ízig-vérig magyar, de igazi kozmopolita divattervező, **Gyöngyvér (Gen) Lehn** 2006 óta él itt. Képzettségét és első munkatapasztalatait Milánóban és Amszterdamban szerezte, majd szakmai sikerei alapján felkérték, tanítson a saigoni egyetem dizájn szakán. Emellett egyedi ruhákat tervez, különleges alapanyagokat szerez be különleges raktárakból, és a kivitelezésből is aktívan kiveszi a részét. Gyöngyvér társat is talált magának, párja vietnami-dán származású.

Zenélő fiatalok egy utcai kávézóban

Életkép Cholon-ban, Saigon kínai negyedében

A hatsávos Le Loi sugárútra kikerült a „megtelt” tábla - akrobatikus sárkánytáncban gyönyörködik az ünneplő tömeg

átlagos vietnami család számára az alacsony árak ellenére sem könnyű a megélhetés. A szakképzetlen munkaeerő fizetése meglehetősen alacsony, de még a képzett, angolul beszélő vietnamiak is csak töredékét kapják hasonló pozícióban dolgozó nyugati munkatársaik jövedelmének. Ennek ellenére szinte lehetőségeiket meghaladó erőfeszítéseket tesznek a gyerekek iskoláztatására. Rengeteg új iskola, egyetem épül, sorra nyílnak a vietnami és nemzetközi intézetek, plakátok hirdetik a különböző szakképzési és nyelvtanulási lehetőségeket. Még szombat estéknként is ezerszám dőlnek ki az iskolák kapuin a tudásvágyó, ambiciózus fiatalok. Igaz, a nyelvtudás jócskán hagy még kívánnivalót. Azt soha semmiről nem ismerik be, hogy nem tudják vagy nem értik. Így adódnak olyan helyzetek, amikor útbaigazítanak, miközben nem tudnak angolul. Szemrebbenés nélkül irányítanak a legközelebbi nyilvános vécébe, feltételezve, hogy csakis a szükség jöhetett rájuk. Vagy a taxisofőr bőlint rezzentelen arccal a cím hallatán, majd elindul szög egyenesen másik irányba, mint ahova jutni szándékoznak. A térképet nem ismerik, a sebváltón többnyire csak kettes és hármas fokozatot használnak. A fiatalok hasonlóan öltözködnek, mint Magyarországon, talán kicsit élénkebb színekben, több díszítéssel a pólóikon. Valamennyi világmárka itt van, bármi beszerezhető, de a márkás üzletek árai megegyeznek az otthoniakkal. A tradicionális vietnami ruhát, az ao dait kevesen viselik. Elképesztően túllőtözötték, a 35 fokok hőségben is simán hordanak kiskabátot, pulóvert, dzsekit. Az utcára kilépve azonnal száj-, pontosabban arcmaszkot vesznek, amiből csak a szemük látszik ki. A szmog és a napfény ellen védik magukat. Itt egyáltalán nem divat a barna bőr, a leburnulás ellen hosszú, csaknem vállig érő kesztyűvel is védekeznek. Sokan fehérítetik a bőrüket, a szupermarketek a fehérítőkrémek széles választékát kínálják, melyek népszerűsítésében a tévéreklámok is jócskán kiveszik a részüket. Michael Jackson tehát itt is rendszeren követőkre talált. S ha már Jacksonnál tartunk, nagyon népszerű a karaoke. Min-

den sarkon karaoke-bár van, messziről kihallatszik az éneklés. „Ti még nem voltatok az Apóban?” – hangzott a megrökönyödött kérdés egyik összejövetelünkön az itt élő magyarok szájából. „Ha ott nem voltatok, akkor még Saigonban sem voltatok igazán!” – jött rá a kontrázás, és érzékeltük a szinte tapintható döbbenetet. Vietnam egykori vezetőjét, Ho Si Minh-t itt a mai napig mindenki Ho apónak nevezi. S jóllehet, már valamennyi történelmi múzeumot meglátogattuk, az Apóról még csak nem is hallottunk. Barátaink egymás szavába vágva magyarázták, hogy a hely az első kerületben van, reggelig tart nyitva és éjfél előtt még a közelébe sem érdemes mennünk, mert az igazi élet csak azután kezdődik – hamarosan megvilágosodott tehát, hogy Saigon egyik legrégebbi éjszakai szórakozóhelyéről, az Apocalypse Now-ról van szó, amit nemes egyszerűséggel Apónak becéz a lelkes törzsközönség. A történelmhez pedig csupán anyi köze van, hogy annakidején a Saigonban állomásozó-háborúzó amerikai katonák is itt múltatták az éjszakáikat. Az Apó előtt hatalmas tömeg ácsorog, odabent elképesztő tömeg, füst, hangzavar és dübörgő zene fogad. A mosdóba érve határozottan úgy éreztem, hogy ide is megérkezett a mi pesti Ági mamánk: minden megtalálható a mosdó polcain, amire egy itt töltött estén szükség lehet. Agyonsminkelt lányok hosszú sora tülekszik a tükrök irányába, hogy újabb puder- és rúzsreget felkenve legyenek még csábítóbbak. Az éjszakai élet városzerte igen intenzív, de nyugodtan sétálhatunk is, a közbiztonsággal nincs gond. Bárhol befuthatunk gyönyörű, francia koloniális épületekbe, némelyiket szépen felújították, de a legtöbb elszomorító állapotban, pusztulófélben van. Mindenféle monumentális építkezéseket látni, modern felhőkarcolókat emelnek, mint bárhol máshol a világban. Gomba módra nőnek ki a hatalmas bevásárlóközpontok, irodák, az új, nyugati lakónegyedek, egyre inkább kiszorítva a hagyományos kis vietnami házakat. A tíz év múlva ideérkezők, ki tudja, talán nem is látnak majd nagy különbséget Saigon és bármelyik nyugati nagyváros között. **mc**

Mekong-delta, mindennapi élet a lakóhajón

VARÁZSLATOS MEKONG-DELTA

Saigon varázsa nem a széles kulturálódási lehetőségekben rejlik. A fontosabb látnivalók, mint a páratlan szépségű Városháza, az előtte álló monumentális Ho Si Minh szobor, az Operaház, a Függetlenségi Palota és persze a szomorú, de kihagyhatatlan War Remnants háborús emlékmúzeum megtekintése után a legjobb pár napot az elérhető közelségben lévő, és gyönyörű természeti adottságú Mekong-deltánál, vagy éppen a szárnyashajóval két óra alatt megközelíthető, tengerparti Vung Tau városában eltölteni. Ne lepődjünk meg az állig ruhába öltözött fürdőzők láttán: ez a szokás is a napfény elleni védekezés része.

Mekong-delta, úszópiac

A pagodában Ho Si Minh szobrának is jut hely

Élő kakas, tyúk húsól az utcára állított kirakati bábuk lábánál